

Dołęga, Józef M.

"Z ambony i nie z ambony", B. Dembowski, Warszawa 1983 : [recenzja]

Studia Teologiczne 1, 333-334

1983

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

w jakiejś mierze są wiążące, to dopowiadania czy też interpretacje tej myśli są ubogacaniem dziedzictwa kulturalnego. Chybione natomiast wydają się usiłowania nadania danej interpretacji kwalifikacji wyłączności.

Filozofia — stwierdza Weizsäcker — jest wszak umiłowaniem mądrości, nie zaś stwierdzeniem jej posiadania... W filozofii można odnieść sukces tylko wówczas, gdy się jest świadomym, że drogi się nie zna... wyjaśniające zaś zapytywanie jest właśnie filozofią, która nie jest możliwa bez żywego kontaktu z tym, co w przyszłości zostało już powiedziane.¹³

Jeżeli diagnozę Gadamera uznać za trafną: „Najgłębiej ukrytą, ale i najpotężniejszą podstawą naszego stulecia wydaje mi się sceptycyzm wobec wszelkiego dogmatyzmu, także i dogmatyzmu nauki”,¹⁴ to skłania on do wyjaśniającego zapytywania i nawrotu do źródeł.

Godzi się przywołać tu wizję Gilsona, który stwierdza, że tylko uzupełniająca się wiedza przyrodnika, filozofa i teologa niosą spójne i integralne rozumienie i wyjaśnianie świata.¹⁵

Ks. Czesław Gładczuk

Dembowski B., *Z ambony i nie z ambony*, ATK, Warszawa 1983, s. 304.

Praca ks. Bronisława Dembowskiego: *Z ambony i nie z ambony* zawiera refleksję filozoficzno-teologiczną z okresu 25-ciu lat Jego pracy kapłańskiej, profesorskiej i duszpasterskiej na temat Boga, wiary, religii i życia chrześcijańskiego. Maszynopis tej pracy został przygotowany już 16 X 1978 r. Składa się ona z trzech części.

W pierwszej części autor zamieścił następujące artykuły: *Człowiek w poszukiwaniu Boga* (9—28), *Pojęcie Boga w kulturze śródziemnomorskiej* (28—69), *Odwaga intelektualna św. Tomasza* (69—73), *Wychowanie religijne a rehabilitacja niewidomych* (73—78).

W drugiej części — *Konferencje rekolekcyjne* — czytelnik znajdzie wprowadzenie do rekolekcji pt.: *O świadome uczestnictwo w życiu Kościoła* (Istota rekolekcji) (79—95); następnie: *Rekolekcje adwentowe* (96—148); — cztery serie; *Rekolekcje wielkopostne* (149—232) — sześć serii; *Rekolekcje przed zejściem Ducha Świętego* (233—262) — trzy serie.

Trzecia część zawiera *Przemówienia i referaty* (263—301), są to: *Przemówienia na nabożeństwach ekumenicznych i referaty — O ruchu odnowy charyzmatycznej: Spotkanie z ruchem odnowy charyzmatycznej, Ruch odnowy charyzmatycznej dawnej i dziś (Nadzieje i obawy), Ruch odnowy charyzmatycznej i jego znaczenie ekumeniczne, Ruch odnowy charyzmatycznej w Kościele oraz aneks — Dlaczego właśnie tak tu się modlimy.*

Zawarte w prezentowanej pracy artykuły mają charakter teoretyczny i praktyczny. Do artykułów o charakterze praktycznym zaliczamy przede wszystkim konferencje rekolekcyjne, które mogą być podstawą i inspiracją w pracy rekolekcyjnej duszpasterzy. Interesujące zagadnie poruszył autor w artykułach, a zwłaszcza: zagadnie zasad teoriopoznawczych i ontologicznych w poszukiwaniu Boga i uzasadnieniu Jego istnienia; przedstawienie pojęcia Boga w kulturze śródziemnomorskiej w ujęciu filozofów i systemów filozoficznych jest doskonałą syntezą myśli filozoficznej starożytności aż po czasy św. Tomasza z Akwinu; wresz-

¹³ C. F. Weizsäcker, dz. cyt., s. 444 n.

¹⁴ Tamże, s. 78.

¹⁵ E. Gilson, *Filozof i teologia*, Warszawa 1968 s. 190 n.

cie wychowanie religijne i rehabilitacja niewidomych na przykładzie pracy Zakładu w Laskach, z którym autor w sposób szczególny jest związany, jest ukazaniem trudu, historii i efektów tej pracy.

Na szczególne podkreślenie zasługuje podjęcie tematu z życia Kościoła współczesnego, a mianowicie: Zagadnienie ruchów charyzmatycznych. Czytelnik może tutaj zapoznać się z historią, aktualnością, nadziejami i obawami — które łączą się z tym ruchem.

Artykuły są napisane językiem zwięzłym, klarownym i jasnym, co umożliwia lekturę tej pozycji nawet nie profesjonalistom. Język w niektórych konferencjach jest jeszcze bardziej przystępny a redakcja niektórych wypowiedzi zawiera dużo ładunek elementu dydaktycznego, co ułatwia lekturę i przyswojenie treści tam zawartych. Niektóre z prac były już wcześniej drukowane (np.: *Człowiek w poszukiwaniu Boga*), o czym autor zaznacza.

Praca wydana w Wydawnictwie ATK, ma charakter praktyczny i powinna służyć szerokiemu gronu duszpasterzy, a niektóre artykuły tej pracy mogą być podstawą do pracy naukowej zarówno w płaszczyźnie poznania filozoficznego, jak i teologicznego. Dlatego może być wykorzystana przez studentów filozofii i teologii. Praca ta zawiera również dane biograficzne o autorze i jest przez niego dedykowana: „Pamięci Ojca mego Włodzimierza, zmarłego 17 II 1937 w Grajewie, Matki mojej Henryki z Sokółowskich i siostry mojej Małgorzaty rozstrzelanych w obozie koncentracyjnym Ravensbrück we wrześniu 1942 oraz Stryja mego Kazimierza, zmarłego 6 VI 1953, Ks. Aleksandra Fedorowicza, Proboszcza z Izabelina, zmarłego 15 VII 1965 i Siostry Teresy Landy z Lasek, zmarłej 5 I 1972”.

Ks. Józef M. Dołęga

Krapiec A. M., *Człowiek—Kultura—Uniwersytet*, wybór i opracowanie A. Wawrzyniak, RWKUL, Lublin 1982, ss.520.

Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego wydała pracę Mieczysława Alberta Krapca pt.: *Człowiek-Kultura-Uniwersytet*, która jest wyborem artykułów, przemówień i odczytów czołowego filozofa polskiego z nurtu filozofii chrześcijańskiej. Wyboru tego dokonał ks. Andrzej Wawrzyniak, który od siebie tak pisze: „Książkę dedykujemy wszystkim Przyjaciołom Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego; przynosi im ona raz jeszcze przyrzeczenie służebnej obecności Uczelni w życiu Narodu i Kościoła i wyrazy wdzięcznej pamięci o wszystkim dobru, jakim ją stałe, a zwłaszcza w ostatnich latach, obdarzają Rodacy w kraju i na obczyźnie i inni ludzie dobrej woli z wielu narodów.

Licznemu gronu uczniów Autora i wiernym czytelnikom jego publikacji filozoficznych książka ta przypomni, być może, ich własną przygodę intelektualną — przywołując chwile spoktań z żywą myślą filozoficzną, twórczo podejmującą trud odpowiedzialnego poznawczo zgłębiania odwiecznej tajemnicy człowieka. Oddajemy ją w ręce tych wszystkich, których napawa troska o kształt współczesnej kultury i którym bliskie są sprawy współczesnego uniwersytetu” (11).

Reprezentowana tutaj praca składa się, poza notą *Od redaktora* (5—14), posłowiem *O filozofię uniwersytetu* (479—511), notą *Bibliograficzną* (511—516) i wykazem *Cytowanych publikacji książkowych Autora* (517) — z trzech części: *Człowiek — społeczeństwo — kultura* (15—174), *Nauka — filozofia — religia* (175—326) i *Uniwersytet* (327—478).

W części pierwszej, *Człowiek — społeczeństwo — kultura*, redaktor umieścił następujące opracowania: *Człowiek — dramat natury i osoby*, *Człowiek i wartość*, *Świętość spełnieniem osoby*, *O humanizm chrześcijański*, *Karola Wojtyły „Osoba i czyn”* (*Osoba jako podmiot moralności*, *Człowiek — suwerenny byt osobowy*, *Su-*